

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 627, z 2019 r. poz. 83.

U S T A W A

z dnia 20 lutego 2015 r.

o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie dotyczącym wspierania rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwanego dalej „programem”, określonym w:
 - a) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”, oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia,
 - b) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1306/2013”, oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia,
 - c) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne

przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”, oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia;

- 2) warunki i tryb przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej:
 - a) w ramach działań i poddziałań objętych programem, zwanej dalej „pomocą”,
 - b) na realizację zadań określonych w art. 59 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 51 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013, zwanej dalej „pomocą techniczną”
 - w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agencja płatnicza – agencję płatniczą w rozumieniu art. 7 rozporządzenia nr 1306/2013;
- 2) beneficjent – beneficjenta w rozumieniu art. 2 pkt 10 rozporządzenia nr 1303/2013;
- 3) działanie – działanie w rozumieniu art. 2 ust. 1 akapit drugi lit. c rozporządzenia nr 1305/2013;
- 4) instytucja pośrednicząca – instytucję pośredniczącą w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia nr 1303/2013;
- 5) instytucja zarządzająca – instytucję zarządzającą w rozumieniu art. 65 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013;
- 6) operacja – operację w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 1303/2013;

- 7) podmiot wdrażający – podmiot, któremu zostały delegowane zadania agencji płatniczej.

Art. 3. 1. Program jest realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i obejmuje następujące działania i poddziałania:

- 1) transfer wiedzy i działalność informacyjna:
 - a) wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności,
 - b) wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych;
- 2) usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw:
 - a) wsparcie korzystania z usług doradczych,
 - b) wsparcie dla szkolenia doradców;
- 3) systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych:
 - a) wsparcie na przystępowanie do systemów jakości,
 - b) wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym;
- 4) inwestycje w środki trwałe:
 - a) wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych,
 - b) wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój,
 - c) wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa;
- 5) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych:
 - a) wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof,
 - b) wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof;
- 6) rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej:

- a) pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników,
 - b) pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
 - c) pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw,
 - d) wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej,
 - e) płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi;
- 7) podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich:
- a) wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii,
 - b) wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej,
 - c) wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury;
- 8) inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów:
- a) wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych,
 - b) wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska;
- 9) tworzenie grup producentów i organizacji producentów;
- 10) działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne:
- a) płatności z tytułu zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych,
 - b) wsparcie dla ochrony oraz zrównoważonego użytkowania i rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie;
- 11) rolnictwo ekologiczne:

- a) płatności na rzecz konwersji na ekologiczne praktyki i metody w rolnictwie,
 - b) płatności na rzecz utrzymania ekologicznych praktyk i metod w rolnictwie;
- 12) płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami:
- a) rekompensata na obszarach górskich,
 - b) rekompensaty na rzecz innych obszarów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami naturalnymi,
 - c) rekompensaty na rzecz innych obszarów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami;
- 13) współpraca;
- 14) wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:
- a) wsparcie przygotowawcze,
 - b) wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
 - c) przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania,
 - d) wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji.

2. Program, oprócz działań i poddziałań wymienionych w ust. 1, obejmuje również pomoc techniczną.

3. Wspieranie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w części drugiej w tytule III w rozdziale II rozporządzenia nr 1303/2013, zwanego dalej „rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność”, w ramach działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 14, odbywa się na zasadach określonych w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, a w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 4. Z zastrzeżeniem zasad i warunków określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U.

z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Rozdział 2

Instytucja zarządzająca oraz inne organy i jednostki organizacyjne uczestniczące we wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich w ramach programu

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi jest instytucją zarządzającą, w tym również w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

2. Oprócz zadań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, instytucja zarządzająca:

- 1) wykonuje zadania państwa członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie dotyczącym monitorowania realizacji i ewaluacji programu, określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, nieprzypisane innym organom, w tym:
 - a) powołuje, w drodze zarządzenia, komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia nr 1303/2013,
 - b) przekazuje Komisji Europejskiej roczne sprawozdania, o których mowa w art. 75 rozporządzenia nr 1305/2013;
- 2) może powoływać, w drodze zarządzenia, organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań i kompetencji instytucji zarządzającej, w skład których mogą wchodzić przedstawiciele agencji płatniczej, instytucji pośredniczących, podmiotów wdrażających oraz inne osoby, których udział w pracach takich organów jest uzasadniony zakresem ich zadań;
- 3) prowadzi prace mające na celu wyznaczenie obszarów, o których mowa w art. 32 rozporządzenia nr 1305/2013.

3. Zadanie instytucji zarządzającej, o którym mowa w art. 66 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013, wykonuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej „Agencją”, jako instytucja pośrednicząca.

4. Zadania, o których mowa w art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013, w przypadku poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 14

lit. c, są zadaniami instytucji zarządzającej, które wykonuje samorząd województwa jako instytucja pośrednicząca.

5. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, określone w rozporządzeniu nr 1303/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, wykonuje samorząd województwa jako instytucja pośrednicząca na podstawie przepisów o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

6. Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza oraz podlegające jej okręgowe stacje chemiczno-rolnicze wykonują następujące zadania instytucji zarządzającej jako instytucje pośredniczące:

- 1) zadanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, w zakresie wykonywania analiz gleb;
- 2) tworzenie i prowadzenie bazy danych zawierającej wyniki analiz gleb w celu, o którym mowa w art. 68 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013, w tym wykonywanie analiz gleb oraz badań ankietowych.

7. Analizy, o których mowa w ust. 6, są wykonywane na podstawie planu opracowanego i przekazanego Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej przez instytucję zarządzającą.

8. Plan, o którym mowa w ust. 7:

- 1) przekazuje się do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok, w którym mają być wykonywane planowane analizy, o których mowa w ust. 6;
- 2) zawiera:
 - a) zakres badanych parametrów gleb,
 - b) zakres badań ankietowych,
 - c) metody badawcze wykonywania analiz, o których mowa w ust. 6, właściwe dla zakresu, o którym mowa w lit. a,
 - d) liczbę punktów pomiarowych objętych badaniami agrochemicznymi, zgodnie z zakresem, o którym mowa w lit. a,
 - e) liczbę badań ankietowych zgodnie z zakresem, o którym mowa w lit. b,
 - f) terminy wykonania analiz, o których mowa w ust. 6.

Art. 6. 1. Agencja pełni funkcję akredytowanej agencji płatniczej.

2. Oprócz zadań określonych w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, agencja płatnicza wykonuje zadania związane z przyznawaniem, wypłatą

i zwrotem pomocy i pomocy technicznej. W przypadku gdy o pomoc techniczną ubiega się Agencja, pomoc tę przyznaje instytucja zarządzająca.

3. Zadania agencji płatniczej związane z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, z wyjątkiem dochodzenia zwrotu nienależnych kwot pomocy oraz z wyjątkiem dokonywania płatności, o którym mowa w art. 7 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1306/2013, wykonują, jako zadania delegowane zgodnie z pkt 1.C.1 załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18), następujące podmioty wdrażające:

- 1) (uchylony)
- 2) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – w przypadku działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3;
- 3) samorząd województwa – w przypadku podziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c, oraz działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 i 14.

4. Zadania delegowane, o których mowa w ust. 3, obejmują w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie lub o wypłatę pomocy, w tym:
 - a) przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność,
 - b) rejestrowanie wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność,
 - c) przeprowadzanie kontroli administracyjnych, o których mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, zwanych dalej „kontrolami administracyjnymi”,
 - d) dokonywanie wyboru operacji,
 - e) zawieranie umów, na podstawie których jest przyznawana pomoc, informowanie o odmowie jej przyznania lub wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach o przyznanie pomocy, rejestrowanie tych umów, informacji i decyzji;

- 2) przeprowadzanie kontroli na miejscu, o których mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, zwanych dalej „kontrolami na miejscu”;
- 3) ustalanie nienależnych kwot pomocy i wzywanie beneficjenta do zwrotu tych kwot;
- 4) przechowywanie dokumentów związanych z wykonywaniem przez podmiot wdrażający zadań agencji płatniczej;
- 5) udostępnianie lub przekazywanie agencji płatniczej, instytucji zarządzającej, Komisji Europejskiej lub innym organom upoważnionym do kontroli, dokumentów, o których mowa w pkt 4.

5. Umowa, o której mowa w pkt 1.C.1 ppkt i załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro, jest zawierana na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą i zawiera postanowienia zapewniające prawidłowe wykonywanie przez podmioty wdrażające delegowanych im zadań agencji płatniczej, a w szczególności określenie:

- 1) szczegółowego zakresu zadań delegowanych przez agencję płatniczą podmiotowi wdrażającemu oraz sposobu wykonywania tych zadań;
- 2) zobowiązań dotyczących:
 - a) przeprowadzania przez agencję płatniczą kontroli wykonywania zadań określonych umową pod względem prawidłowości wykonywania tych zadań,
 - b) przeprowadzania przez agencję płatniczą audytu systemu zarządzania i kontroli w podmiocie wdrażającym,
 - c) umożliwienia przez podmiot wdrażający przeprowadzenia kontroli, o której mowa w lit. a, i audytu, o którym mowa w lit. b,
 - d) przechowywania dokumentów związanych z wykonywaniem zadań określonych umową.

6. Formularz umowy, o której mowa w pkt 1.C.1 ppkt i załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania

finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro, oraz jego zmiany wymagają akceptacji instytucji zarządzającej.

7. Agencja płatnicza w sprawach należących do niej zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy oraz podmiot wdrażający w sprawach należących do delegowanych temu podmiotowi zadań agencji płatniczej mogą powoływać organy opiniodawczo-doradcze, w skład których mogą wchodzić osoby, również niebędące pracownikami odpowiednio tej agencji albo tego podmiotu, których udział w pracach takich organów jest uzasadniony zakresem ich zadań.

Art. 7. 1. Instytucja zarządzająca sprawuje nadzór nad:

- 1) agencją płatniczą – w zakresie wykonywania zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy i pomocy technicznej,
- 2) podmiotami wdrażającymi – w zakresie wykonywania zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy,
- 3) instytucjami pośredniczącymi – w zakresie wykonywania zadań instytucji zarządzającej

– pod względem wykonywania tych zadań zgodnie z przepisami prawa i programem.

2. Instytucja zarządzająca, w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności:

- 1) wydawać wytyczne i polecenia;
- 2) żądać przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów;
- 3) przeprowadzać kontrole.

3. Wytyczne i polecenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być skierowane wyłącznie do podmiotów, o których mowa w ust. 1, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji wykonywanych przez nie zadań.

4. Wytyczne i polecenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wiążą podmioty, do których są skierowane, i nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy o przyznanie, wypłatę i zwrot pomocy lub pomocy technicznej.

Art. 8. 1. Instytucja zarządzająca oraz instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 5 ust. 5, mogą przeprowadzać kontrole realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w rozumieniu art. 2

pkt 19 rozporządzenia nr 1303/2013, zwanej dalej „LSR”, pod względem jej zgodności z przepisami prawa i procedurami określonymi w LSR, a także pod względem osiągnięcia wskaźników założonych w LSR.

2. Instytucja zarządzająca może wydawać lokalnym grupom działania, o których mowa w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zwanym dalej „LGD”, wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w tych przepisach oraz w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Wytyczne są kierowane do wszystkich LGD.

3. LGD zobowiązuje się do stosowania wytycznych, o których mowa w ust. 2, w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR, o której mowa w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

4. Wytyczne, o których mowa w ust. 2, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy o wybór operacji.

Art. 9. Do kontroli, o których mowa w art. 6 ust. 5 pkt 2 lit. a, art. 7 ust. 2 pkt 3 oraz art. 8 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o kontroli w administracji rządowej określające zasady i tryb przeprowadzania kontroli.

Art. 10. 1. Podmioty wdrażające pozyskują, gromadzą, opracowują i przekazują agencji płatniczej dane dotyczące realizacji programu, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji programu.

2. Agencja jako instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 5 ust. 3, pozyskuje, gromadzi, opracowuje i przekazuje instytucji zarządzającej dane dotyczące realizacji programu, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji programu, w tym dane, o których mowa w ust. 1.

3. Dane dotyczące realizacji programu, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji programu, są przekazywane w postaci okresowych sprawozdań albo jako dodatkowe informacje na żądanie odpowiednio agencji płatniczej albo instytucji zarządzającej.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych dotyczących realizacji programu, niezbędnych do właściwego

monitorowania realizacji i ewaluacji programu, sposób i terminy ich przekazywania, mając na względzie zapewnienie prawidłowości, skuteczności i efektywności zarządzania programem oraz przekazywania w szczególności danych określonych w załączniku VII do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 18), w tym umożliwiających monitorowanie postępów finansowej realizacji programu.

Art. 10a. W terminie do dnia 31 grudnia danego roku kierownik biura powiatowego Agencji przekazuje Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej kopie dokumentów zawierających wyniki analizy gleby i kopie oświadczeń o działkach rolnych, których dotyczą wyniki tej analizy, które zostały złożone do tego kierownika w tym roku przez rolników ubiegających się o przyznanie pomocy w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10.

Art. 11. 1. Podmioty wdrażające, instytucje pośredniczące oraz LGD są obowiązane udostępnić podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 56 i art. 57 rozporządzenia nr 1303/2013, dane niezbędne do wykonania tych ewaluacji, w tym dane osobowe.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, są udostępniane podmiotowi wykonującemu ewaluację, o których mowa w art. 56 i art. 57 rozporządzenia nr 1303/2013, na wniosek instytucji zarządzającej.

3. Beneficjenci są obowiązani do przekazywania informacji, o których mowa w art. 71 rozporządzenia nr 1305/2013, również podmiotom wdrażającym.

Art. 12. Agencja płatnicza, podmioty wdrażające, instytucje pośredniczące oraz LGD informują i rozpowszechniają informacje o programie, w tym o zasadach i trybie przyznawania i wypłaty pomocy oraz o obowiązkach beneficjentów wynikających z przyznania tej pomocy, zgodnie z planem komunikacyjnym, o którym mowa w art. 54 ust. 3 lit. b ppkt vi rozporządzenia nr 1305/2013.

Art. 13. Agencja płatnicza, podmioty wdrażające, instytucje pośredniczące, LGD oraz organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe

organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także organy samorządu terytorialnego, współpracują przy realizacji zadań związanych z wdrażaniem programu.

Rozdział 3

Przyznawanie pomocy

Art. 14. 1. Pomoc jest przyznawana osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, w przepisach ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1.

2. W przypadku podziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c, pomoc jest przyznawana staroście jako organowi prowadzącemu postępowanie scaleniowe.

Art. 15. 1. Pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, w przypadku systemów jakości, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013, jest przyznawana, jeżeli te systemy zostały uznane przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi uznaje systemy jakości, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013, w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli są spełnione określone w tym przepisie kryteria.

3. W przypadku zaprzestania spełniania co najmniej jednego z kryteriów określonych w art. 16 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013, minister właściwy do spraw rozwoju wsi cofa, w drodze decyzji administracyjnej, uznanie, o którym mowa w ust. 2.

Art. 16. Pomoc nie przysługuje podmiotowi, który podlega zakazowi dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62), na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 17. 1. Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu środków stanowiącego równowartość w złotych określonej w programie kwoty środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

przeznaczonych na poszczególne działania i poddziałania powiększonej o wysokość kwoty krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie tych działań i poddziałań.

2. Na wniosek agencji płatniczej albo podmiotu wdrażającego minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyrazić zgodę na przyznanie pomocy do określonej wysokości, przekraczającej wysokość limitu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 18. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, wysokość limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań, mając na względzie wysokość limitów środków wynikających z programu, zapewnienie zrównoważonego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w poszczególnych województwach oraz zarządzania i wdrażania programu zgodnie z art. 66 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, w szczególności w zakresie zarządzania środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określając wysokość limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić również wysokość limitów środków przeznaczonych na określone typy operacji, zakresy wsparcia lub pierwszą roczną płatność, której przyznanie jest uzależnione od realizacji zobowiązań wieloletnich, kierując się szczególnymi potrzebami i warunkami zidentyfikowanymi w poszczególnych województwach zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c ppkt iv rozporządzenia nr 1305/2013 oraz uwzględniając, że przyznanie pierwszej rocznej płatności, której przyznanie jest uzależnione od realizacji zobowiązań wieloletnich, może powodować skutki finansowe w kolejnych latach realizacji tych zobowiązań.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić również tryb postępowania w sprawie przyznania pomocy, w przypadku gdy zapotrzebowanie na środki wynikające z wniosków o przyznanie pomocy w danym województwie lub roku realizacji programu, lub na określone typy operacji, lub zakresy wsparcia, lub pierwszą roczną płatność, której przyznanie jest uzależnione od realizacji zobowiązań wieloletnich, przekracza wysokość odpowiedniego limitu środków, kierując się tym, aby zastosowanie tego

trybu prowadziło do lepszego wykorzystania środków w ramach poszczególnych limitów środków z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych działań, poddziałań oraz typów operacji, zwłaszcza gdy wysokość pomocy na realizację operacji jest uzależniona od kwalifikowalności wydatków przewidzianych do poniesienia na jej realizację.

Art. 19. 1. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 18, wysokość limitów środków, pomoc jest przyznawana do równowartości w złotych wysokości tych limitów.

2. Wyczerpanie środków w ramach danego limitu środków określonego na dany rok w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 18 nie stanowi przeszkody w przyznaniu pomocy na daną operację, jeżeli w wyniku wniesienia odwołania od decyzji o odmowie przyznania pomocy albo uwzględnienia przez właściwy organ na podstawie art. 54 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, 1370 i 2451) skargi na taką decyzję, albo uwzględnienia przez właściwy podmiot wdrażający na podstawie art. 54 § 3 tej ustawy skargi na odmowę przyznania pomocy, albo uwzględnienia przez sąd administracyjny skargi na taką decyzję albo na odmowę przyznania pomocy przez podmiot wdrażający odpowiednio właściwy organ albo podmiot wdrażający ustalili, że są spełnione pozostałe warunki przyznania pomocy na tę operację, a kryteria wyboru operacji są spełnione w takim stopniu, że pomoc na tę operację powinna zostać przyznana, oraz jeżeli są dostępne środki w ramach limitu środków określonego na kolejny rok lub lata w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 18 w odniesieniu do danego województwa lub działania, poddziałania, typu operacji albo zakresu wsparcia.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku stwierdzenia nieważności decyzji o odmowie przyznania pomocy, wznowienia postępowania w sprawie o przyznanie pomocy zakończonej taką decyzją oraz wszczęcia postępowania w sprawie uchylecia lub zmiany takiej decyzji.

Art. 19a. Wyczerpanie środków w ramach limitu środków, którego wysokość została wskazana na podstawie przepisów o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, na operacje realizowane

przez podmioty inne niż LGD, nie stanowi przeszkody w przyznaniu pomocy na daną operację w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 14 lit. b, jeżeli w wyniku uwzględnienia przez właściwy podmiot wdrażający na podstawie art. 54 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi skargi na odmowę przyznania pomocy albo uwzględnienia przez sąd administracyjny skargi na odmowę przyznania pomocy przez podmiot wdrażający, podmiot wdrażający ustali, że są spełnione pozostałe warunki przyznania pomocy na tę operację, a kryteria wyboru operacji są spełnione w takim stopniu, że pomoc na tę operację powinna zostać przyznana, oraz jeżeli nie została wyczerpana kwota środków, o których mowa w art. 33 ust. 5 rozporządzenia nr 1303/2013, przewidzianych w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR, zawartej na podstawie przepisów o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, na realizację danego celu głównego LSR w ramach środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Art. 20. 1. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, a grunt ten stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, pomoc przysługuje posiadaczowi zależnemu gruntu.

2. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie lub własność gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, a grunt ten stanowi przedmiot współposiadania lub współwłasności, pomoc przysługuje temu współposiadaczowi lub współwłaścicielowi gruntu, co do którego pozostali współposiadacze lub współwłaściciele wyrazili zgodę na piśmie.

3. Zgodę, o której mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o przyznanie pomocy.

4. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, to taka pomoc do gruntu wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przysługuje podmiotowi, który ma do tego gruntu tytuł prawny, z tym że w przypadku działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12 – podmiotowi, który, na dzień 31 maja danego roku, ma do tego gruntu tytuł prawny.

Art. 21. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy w pełnej wysokości jest spełnianie w ramach wzajemnej zgodności wymogów i norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, przez te wymogi i normy rozumie się wymogi i normy określone w przepisach o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Art. 22. Pomoc jest przyznawana na wniosek o jej przyznanie, z wyłączeniem działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 23. 1. Wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy, a w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1:

- 1) pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013,
- 2) pkt 10–12,
- 3) pkt 14:
 - a) lit. b, w zakresie projektów grantowych, o których mowa w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, oraz operacji realizowanych przez LGD jako operacje własne,
 - b) lit. c i d

– w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1.

2. Wniosek o przyznanie pomocy z tytułu kosztów założenia, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, składa się:

- 1) w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1;
- 2) w przypadku ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach tego poddziałania.

Art. 23a. W przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a i b oraz pkt 6 lit. a–c, jeżeli dołączony do wniosku o przyznanie pomocy biznesplan został sporządzony w ramach świadczenia usług polegających na przygotowaniu dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy

przez osobę inną niż ubiegająca się o przyznanie pomocy, biznesplan musi być podpisany przez tę osobę.

Art. 24. Rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż niezbędny do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu oraz innych kontroli podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy przeprowadzanych przez podmiot wdrażający na podstawie ustawy.

Art. 25. 1. W przypadku gdy wniosek o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, lub w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, nie czyni zadość wymaganiom innym niż wskazane w art. 64 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, kierownik biura powiatowego Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu tego wniosku, informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o stwierdzonych brakach oraz o skutkach ich nieusunięcia w terminie, w jakim można dokonać poprawek zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 640/2014”, chyba że ten termin upłynął. Przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2. W przypadku nieusunięcia braków, o których mowa w ust. 1, w terminie, w jakim można dokonać poprawek zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 640/2014, wniosek jest rozpatrywany w zakresie, w jakim został prawidłowo wypełniony, oraz na podstawie dołączonych do niego prawidłowych dokumentów.

Art. 26. 1. Pomoc w ramach działań i poddziałania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, pkt 6 lit. a–c i e oraz pkt 8–12, jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej.

2. Organem właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w drodze decyzji administracyjnej jest:

- 1) dyrektor oddziału regionalnego Agencji – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a–c oraz pkt 9;
- 2) kierownik biura powiatowego Agencji – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. e, pkt 8 oraz 10–12;
- 3) dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – w przypadku poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a.

Art. 27. 1. W postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy organ, przed którym toczy się postępowanie:

- 1) stoi na straży praworządności;
- 2) jest obowiązany w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy;
- 3) udziela stronom, na ich żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania;
- 4) zapewnia stronom, na ich żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania i na ich żądanie, przed wydaniem decyzji administracyjnej, umożliwia im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań; przepisów art. 79a oraz art. 81 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2. Strony oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, są obowiązane przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek; ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

3. Odwołanie od decyzji administracyjnej w sprawie o przyznanie pomocy:

- 1) rozpatruje się w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania odwołania;
- 2) nie wstrzymuje jej wykonania.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ, który wydał ostateczną decyzję administracyjną w sprawie o przyznanie pomocy, na mocy której strona nabyła prawo, może ją zmienić, również bez zgody strony, jeżeli nie ograniczy to nabytych przez nią praw.

Art. 28. Sprawy o przyznanie pomocy temu samemu podmiotowi za ten sam rok w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, mogą być rozstrzygnięte w jednej decyzji administracyjnej, a gdy podmiot ten ubiega się również o przyznanie płatności, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), decyzja ta może obejmować również rozstrzygnięcia w sprawach tych płatności.

Art. 29. 1. W decyzji administracyjnej w sprawie o przyznanie pomocy:

- 1) określa się również zmniejszenia tej pomocy, wykluczenia z tej pomocy oraz pozostałe kary administracyjne, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013, jeżeli zachodzą przesłanki ich zastosowania, oraz
- 2) ustala się kwotę podlegającą odliczeniu, o którym mowa w art. 28 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 59), jeżeli zachodzą przesłanki ustalenia tej kwoty.

2. W decyzji administracyjnej w sprawie o przyznanie pomocy w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1:

- 1) pkt 10, ustala się również obszar gruntów objęty zobowiązaniem, o którym mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz zwierzęta objęte zobowiązaniem, o którym mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 807/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz

Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i wprowadzającego przepisy przejściowe (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 1);

2) pkt 11, ustala się również obszar gruntów objęty zobowiązaniem, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013.

3. W przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, pkt 6 lit. a–c i e oraz pkt 8–12, organ właściwy w sprawach o przyznanie pomocy jest również właściwy w sprawach uznawania przypadków działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013.

4. Uznanie danego przypadku za działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnej okoliczności, o których mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013, albo odmowa takiego uznania następuje w decyzji administracyjnej w sprawie o przyznanie pomocy.

Art. 30. 1. Organ, przed którym toczy się postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, jest właściwy do zawieszenia wsparcia i cofnięcia tego zawieszenia w przypadkach określonych w art. 36 rozporządzenia nr 640/2014.

2. Zawieszenie wsparcia i cofnięcie tego zawieszenia następuje w drodze postanowienia.

3. W postanowieniu o zawieszeniu wsparcia organ, przed którym toczy się postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, wyznacza podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tej pomocy termin umożliwiający przedstawienie dowodów potwierdzających naprawienie wykrytej niezgodności wskazanych przez ten organ, nie dłuższy niż termin, o którym mowa w art. 36 rozporządzenia nr 640/2014.

4. Do czasu cofnięcia zawieszenia wsparcia albo bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w postanowieniu o zawieszeniu wsparcia organ nie wydaje decyzji w sprawie o przyznanie pomocy.

Art. 30a. W postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz działań,

o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, do informacji dotyczącej maksymalnego kwalifikowalnego obszaru, o którym mowa w art. 5 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 640/2014, udostępnionej rolnikowi, przepisu art. 77 § 4 zdanie drugie Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 31. Decyzja administracyjna w sprawie o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, jest wydawana w terminie do dnia 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej pomocy.

Art. 32. 1. W przypadku poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, jeżeli decyzja administracyjna w sprawie o przyznanie pomocy uwzględnia w całości żądanie strony i nie określa zmniejszeń, wykluczeń lub pozostałych kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013, oraz nie ustala kwot podlegających odliczeniu, o którym mowa w art. 28 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości, decyzję tę doręcza się jedynie na żądanie strony.

2. Za dzień doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy strona nie wystąpiła z żądaniem jej doręczenia, uważa się dzień uznania przyznanej pomocy na rachunku bankowym strony lub rachunku strony prowadzonym w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.

3. Żądanie doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1, składa się do kierownika biura powiatowego Agencji, który wydał tę decyzję, w terminie 14 dni od dnia uznania przyznanej pomocy na rachunku bankowym strony lub rachunku strony prowadzonym w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.

4. Jeżeli strona wystąpiła z żądaniem doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1, odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

5. W przypadku:

- 1) wszczęcia z urzędu postępowania o uchylenie decyzji, o której mowa w ust. 1, jej zmianę, stwierdzenie jej nieważności lub wygaśnięcia,
- 2) wznowienia z urzędu postępowania zakończonego decyzją, o której mowa w ust. 1

– do zawiadomienia, o którym mowa w art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, albo postanowienia, o którym mowa w art. 149 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, dołącza się tę decyzję, o ile nie była ona uprzednio doręczona stronie na jej żądanie.

6. Kierownik biura powiatowego Agencji, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, udostępnia stronie na wniosek tę decyzję, o ile nie wystąpiła z żądaniem jej doręczenia.

7. Agencja płatnicza, przekazując na rachunek bankowy strony lub rachunek strony prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej pomoc przyznaną decyzją, o której mowa w ust. 1, w tytule przelewu umieszcza informację, iż decyzja ta nie zostanie faktycznie doręczona.

8. Na stronie internetowej Agencji zamieszcza się informację o możliwości i trybie żądania doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1, oraz złożenia odwołania od tej decyzji.

Art. 33. 1. Po zakończeniu ostateczną decyzją administracyjną postępowania w sprawie o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, a w przypadku gdy przysługuje na tę decyzję skarga do sądu administracyjnego:

- 1) po bezskutecznym upływie terminu na wniesienie tej skargi albo
- 2) po prawomocnym odrzuceniu albo oddaleniu tej skargi albo po prawomocnym umorzeniu postępowania sądowo-administracyjnego

– w aktach sprawy pozostawia się cyfrową kopię dokumentów powstałych w formie pisemnej, a skopiowane cyfrowo dokumenty poddaje się brakowaniu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do dokumentów składających się na akta sprawy o:

- 1) wznowienie postępowania,
 - 2) stwierdzenie nieważności, zmianę lub uchylenie decyzji administracyjnej,
 - 3) stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej
- w sprawie o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, w postępowaniu przed kierownikiem biura powiatowego Agencji, dyrektorem oddziału regionalnego Agencji oraz Prezesem Agencji.

3. Cyfrową kopię dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2:

- 1) sporządza się w formatach danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570);
- 2) zapisuje się na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. Organ właściwy w sprawie, o której mowa w ust. 1 lub 2, lub osoba przez niego upoważniona potwierdza kwalifikowanym podpisem elektronicznym zgodność z oryginałem cyfrowej kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Do postępowania z cyfrową kopią dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach określające sposób postępowania z dokumentami elektronicznymi.

6. W przypadku gdy z przepisów prawa wynika obowiązek wydania, przekazania lub dostarczenia akt sprawy, o której mowa w ust. 1 lub 2, lub dokumentów składających się na te akta, lub odpisów, wyciągów lub kopii tych dokumentów, do spełnienia tego obowiązku jest wystarczające wydanie, przekazanie lub dostarczenie uwierzytelnionego wydruku cyfrowej kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 34. 1. Pomoc w ramach działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, 2, 3 lit. b, pkt 4, 5, 6 lit. d, pkt 7, 13 i 14, jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy zawieranej, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej.

2. Do postępowań w sprawach o przyznanie pomocy w ramach działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. b, pkt 4, 5, pkt 6 lit. d, pkt 7, 13 i 14, prowadzonych przez agencję płatniczą i podmioty wdrażające, nie stosuje

się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Przepisy art. 27 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku operacji realizowanych w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7, właściwość miejscową organu ustala się według miejsca realizacji operacji.

4. W przypadku operacji realizowanych w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. c, stroną umowy o przyznaniu pomocy jest powiat reprezentowany przez starostę.

5. Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, jest przyznawana beneficjentowi wyłonionemu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215 oraz z 2019 r. poz. 53), z wyłączeniem przepisów dotyczących umów w sprawach zamówień publicznych, z tym że umowę o przyznaniu pomocy w ramach tych działań zawiera się zgodnie z art. 94 i art. 183 tej ustawy. Do postępowań w sprawach o przyznanie tej pomocy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące skarg i wniosków.

Art. 35. 1. W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy w ramach działań i poddziałania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. b, pkt 4, 5, pkt 6 lit. d, pkt 7, 13 i 14, podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, o odmowie jej przyznania z podaniem przyczyn odmowy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Art. 36. 1. Umowa o przyznaniu pomocy zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie jej przedmiotu i stron;
- 2) określenie warunków, terminu i miejsca realizacji operacji;
- 3) określenie celu operacji oraz wskaźników jego osiągnięcia;

- 4) określenie wysokości pomocy;
- 5) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy;
- 6) zobowiązanie do poddania się kontroli prowadzonej przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą, jednostkę certyfikującą, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli;
- 7) określenie warunków rozwiązania umowy;
- 8) określenie warunków, wysokości i form stosowanych kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013;
- 9) określenie warunków i sposobu zwrotu środków finansowych z tytułu pomocy, w przypadku gdy pomoc jest nienależna.

2. Umowa jest nieważna w przypadkach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132 oraz z 2018 r. poz. 398) lub w przypadku, gdy sprzeciwia się przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz przepisom wydanym na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1.

3. Zmiana umowy powodująca zwiększenie wysokości pomocy lub zmianę celu operacji określonych w tej umowie jest nieważna, z wyłączeniem przypadku, gdy zmiana taka dotyczy wysokości pomocy przyznanej w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 14 lit. c albo d, i zmiana ta nie powoduje przekroczenia kwoty, do wysokości której w ramach tego poddziałania danej LGD może być przyznana pomoc.

Art. 37. 1. Umowę o przyznaniu pomocy zawiera się na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą i udostępnionym przez:

- 1) agencję płatniczą – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lit. a i b, pkt 5, 6 lit. d oraz pkt 13;
- 2) właściwy podmiot wdrażający – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. b, pkt 4 lit. c, pkt 7 i 14.

2. Formularz umowy o przyznaniu pomocy oraz jego zmiany wymagają akceptacji instytucji zarządzającej.

Rozdział 4

Wyplata pomocy

Art. 38. 1. Pomoc, po jej przyznaniu, jest wypłacana na wniosek o płatność, chyba że przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub ustawa stanowią inaczej.

2. W przypadku działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, wniosek o przyznanie pomocy jest jednocześnie wnioskiem o płatność, a pomoc jest wypłacana w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy.

3. W przypadku poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 9, pomoc, po jej przyznaniu, jest wypłacana na wniosek o płatność w wysokości ustalonej w decyzji administracyjnej o wypłacie tej pomocy.

4. Organem właściwym w sprawach o wypłatę pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 9, jest organ, który przyznał pomoc. Do postępowania w tych sprawach stosuje się odpowiednio przepisy art. 27 oraz art. 29 ust. 1 pkt 1.

Art. 39. 1. W przypadku gdy kwota płatności z tytułu pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, nie może zostać przekazana na rachunek bankowy beneficjenta lub rachunek beneficjenta prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej z przyczyn niezależnych od Agencji, decyzję administracyjną o przyznaniu tej pomocy doręcza się nawet wtedy, gdy uwzględnia w całości żądanie beneficjenta i nie określa zmniejszeń, wykluczeń lub pozostałych kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013, oraz nie ustala kwot podlegających odliczeniu, o którym mowa w art. 28 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiającego zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości.

2. W przypadku gdy kwota płatności z tytułu pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 i 10–12, nie może zostać przekazana na

rachunek bankowy beneficjenta lub rachunek beneficjenta prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej z przyczyn niezależnych od Agencji, kierownik biura powiatowego Agencji stwierdza wygaśnięcie decyzji administracyjnej o przyznaniu tej pomocy, jeżeli od dnia, w którym decyzja administracyjna o przyznaniu tej pomocy stała się ostateczna, upłynęły co najmniej 2 lata.

Rozdział 5

Przyznawanie i wypłata pomocy technicznej

Art. 40. 1. Pomoc techniczna jest przyznawana:

- 1) na wniosek organu lub jednostki organizacyjnej, realizujących zadania określone w art. 59 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 51 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013 w zakresie i w sposób określony w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy technicznej określone w tych przepisach oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 2;
- 2) do wysokości limitu środków stanowiącego równowartość w złotych określonej w programie kwoty środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przeznaczonych na pomoc techniczną powiększonej o wysokość kwoty krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie pomocy technicznej;
- 3) na podstawie umowy o przyznaniu pomocy technicznej.

2. Do przyznawania i wypłaty pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania i wypłaty pomocy na podstawie umowy.

Art. 41. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, wysokość limitów środków dostępnych w ramach pomocy technicznej lub jej wyodrębnionych części (schematów):

- 1) dla organu lub jednostki organizacyjnej realizujących zadania określone w art. 59 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 51 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013 lub grupy takich jednostek lub organów, lub
- 2) na lata realizacji programu

– mając na względzie wysokość limitu środków wynikających z programu przeznaczonych na pomoc techniczną oraz zapewnienie finansowania realizacji tych zadań, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb wszystkich organów lub jednostek organizacyjnych realizujących te zadania, wynikających z zakresu tych zadań.

2. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, wysokość limitów środków, pomoc techniczna jest przyznawana do równowartości w złotych wysokości tych limitów.

Rozdział 6

Przepisy szczegółowe dotyczące pomocy i pomocy technicznej

Art. 42. 1. Wniosek o przyznanie pomocy, wniosek o przyznanie pomocy technicznej oraz wniosek o płatność składa się na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą i udostępnionym przez:

- 1) agencję płatniczą – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lit. a i b, pkt 5, 6 i 8–13, oraz pomocy technicznej;
- 2) właściwy podmiot wdrażający – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, 4 lit. c oraz pkt 7 i 14.

2. Na potrzeby ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, agencja płatnicza opracowuje jeden formularz umożliwiający złożenie także wniosku o przyznanie płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009.

3. Formularze wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o przyznanie pomocy technicznej oraz wniosku o płatność oraz ich zmiany wymagają akceptacji instytucji zarządzającej.

3a. Wniosek o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1

rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, z uwzględnieniem art. 17 ust. 3 lit. b rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.¹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 809/2014”, składa się za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej agencji płatniczej. Właściwym organem, o którym mowa w art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 809/2014, jest kierownik biura powiatowego Agencji.

4. Pozostałe wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność dotyczące pomocy można składać za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej odpowiednio agencji płatniczej, podmiotu wdrażającego albo LGD, przy czym wnioski te mogą być składane za pomocą takiego formularza w ramach działań i poddziałań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 pkt 2.

5. Do złożenia wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność dotyczącego pomocy za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej odpowiednio agencji płatniczej, podmiotu wdrażającego albo LGD nie jest wymagany podpis elektroniczny.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać formularz, o którym mowa w ust. 3a, oraz szczegółowe warunki i tryb składania wniosków za pomocą takiego formularza, w tym format, w jakim będą dołączane do wniosku kopie dokumentów w postaci elektronicznej,
- 2) może określić działania lub poddziałania, w ramach których wnioski, o których mowa w ust. 4, mogą być składane za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej agencji płatniczej, podmiotu wdrażającego albo LGD, oraz szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać taki formularz, oraz szczegółowe warunki i tryb składania wniosków

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 225 z 19.08.2016, str. 50, Dz. Urz. UE L 170 z 01.07.2017, str. 87 oraz Dz. Urz. UE L 178 z 11.07.2017, str. 4.

za pomocą takiego formularza, w tym format, w jakim będą dołączane do wniosku kopie dokumentów w postaci elektronicznej

– przy uwzględnieniu wymagań określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz biorąc pod uwagę identyfikację podmiotu ubiegającego się o przyznanie lub wypłatę pomocy i zabezpieczenie przekazywanych danych przed dostępem osób nieuprawnionych.

Art. 43. 1. W sprawach o przyznanie pomocy w razie śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia lub podziału podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa rolnego, całości lub części przedsiębiorstwa tego podmiotu w toku postępowania, następcą prawnym tego podmiotu albo nabywcą gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce tego podmiotu, jeżeli nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania albo poddziałania, w ramach którego ma być przyznana pomoc.

2. W razie śmierci beneficjenta będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia lub podziału beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa rolnego, całości lub części przedsiębiorstwa beneficjenta, po przyznaniu pomocy, następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części pomoc jest przyznawana, na jego wniosek, jeżeli:

- 1) spełnia on warunki przyznania pomocy;
- 2) nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania albo poddziałania, w ramach którego przyznano pomoc;
- 3) zostaną przez niego przejęte zobowiązania związane z przyznaną pomocą;
- 4) środki finansowe z tytułu pomocy nie zostały w całości wypłacone.

3. Jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gospodarstwa rolnego lub gruntu i pomoc jest przyznawana do powierzchni gruntu, przepisy ust. 1

i 2 stosuje się odpowiednio w razie przeniesienia posiadania gospodarstwa rolnego lub jego części.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania, połączenia lub podziału jednostki organizacyjnej lub organu ubiegających się o przyznanie pomocy technicznej albo będących beneficjentami pomocy technicznej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne.

Art. 43a. 1. W przypadku pomocy oraz pomocy technicznej, które są przyznawane w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent są obowiązani do ponoszenia tych kosztów w wyniku wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru, na podstawie umowy zawartej z wybranym wykonawcą, zgodnej z ofertą złożoną przez tego wykonawcę.

2. Uznaje się, że koszty kwalifikowalne zostały poniesione w wyniku wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu jego wyboru, jeżeli wybór tego wykonawcy nastąpił na podstawie najkorzystniejszej oferty spośród ofert otrzymanych od podmiotów niepowiązanych osobowo lub kapitałowo z podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej albo beneficjentem.

3. Przez najkorzystniejszą ofertę w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji należy rozumieć ofertę złożoną w odpowiedzi na zapytanie ofertowe udostępnione przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej albo beneficjenta różnym podmiotom przez zamieszczenie na stronie internetowej prowadzonej przez Agencję:

- 1) która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny lub kosztu i innych kryteriów określonych w zapytaniu ofertowym, albo
- 2) z najniższą ceną lub kosztem, gdy cena lub koszt stanowi jedyne kryterium określone w zapytaniu ofertowym.

4. Przez powiązania osobowe lub kapitałowe rozumie się wzajemne powiązania między podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej lub beneficjentem, lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w ich imieniu, lub osobami wykonującymi w ich imieniu czynności

związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania w sprawie wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające na:

- 1) uczestniczeniu jako wspólnik w spółce cywilnej lub osobowej;
- 2) posiadaniu co najmniej 10% udziałów lub akcji spółki kapitałowej;
- 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika;
- 4) pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa drugiego stopnia lub powinowactwa drugiego stopnia w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 5) pozostawaniu z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób.

5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent:

- 1) są obowiązani do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych albo
- 2) nie są obowiązani do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych, jeżeli wartość netto danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji nie przekracza kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych według średniego kursu złotego w stosunku do euro określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych obowiązującego w dniu ustalenia wartości tego zadania lub w przypadkach:
 - a) określonych w art. 4 pkt 3 lit. e, ea, g, h oraz i, pkt 4, 7, 12 i 13 oraz art. 4d ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych,
 - b) innych niż wymienione w lit. a, jeżeli mimo to dokonali wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego określonym w przepisach o zamówieniach publicznych.

5a. Ustalenia wartości danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące, a w przypadku

zadań dotyczących robót budowlanych nie wcześniej niż 6 miesięcy, przed dniem udostępnienia zapytania ofertowego albo – gdy nie udostępniono zapytania ofertowego – przed dniem zawarcia umowy z wykonawcą.

5b. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się także:

- 1) do wyboru grantobiorców, o których mowa w przepisach o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, lub
- 2) gdy zadanie ujęte w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji jest wykonywane na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2014 r. poz. 700, z 2015 r. poz. 349 oraz z 2017 r. poz. 624, 1503 i 1566).

5c. W przypadku gdy w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji nie ma możliwości wyboru najkorzystniejszej oferty, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent mogą zawrzeć umowę na wykonanie tego zadania z wybranym przez nich wykonawcą bez zastosowania przepisów ust. 1–3, jeżeli ten wykonawca nie jest powiązany z nimi osobowo lub kapitałowo.

5d. W przypadku gdy wykonawca wybrany w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji uchyla się od zawarcia umowy na wykonanie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent mogą wybrać wykonawcę, którego oferta była kolejną najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ponownego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy tego zadania.

5e. W przypadku gdy wybrany wykonawca uchyla się od zawarcia umowy na wykonanie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i nie ma możliwości wybrania innego wykonawcy tego zadania zgodnie z ust. 5d, przepis ust. 5c stosuje się odpowiednio, z tym że nie można zawrzeć umowy na wykonanie tego zadania z wykonawcą, który uchylił się od zawarcia umowy na wykonanie tego zadania.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe:

- 1) warunki i tryb konkurencyjnego wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, w tym szczegółowe wymagania dotyczące zapytania ofertowego, mając na względzie zapewnienie stosowania przy tym wyborze zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości;
- 1a) warunki wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, w przypadku braku możliwości wyboru najkorzystniejszej oferty, mając na względzie przyczyny, które stanowią obiektywną przeszkodę w dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty;
- 2) warunki dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej, o których mowa w art. 64 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1306/2013, w tym sposób ustalania wysokości tych zmniejszeń, w przypadku stwierdzenia niezgodności dotyczącej stosowania trybu, o którym mowa w pkt 1, albo stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, mając na względzie kryteria określone w art. 64 ust. 5 rozporządzenia nr 1306/2013.

Art. 44. 1. Nienależne kwoty pomocy i pomocy technicznej podlegają zwrotowi wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, chyba że przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisy ustawy stanowią inaczej.

2. Właściwość i tryb ustalania nienależnych kwot pomocy i pomocy technicznej są określone w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczących ustalania kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3 lit. a pkt i rozporządzenia nr 1306/2013, organ, o którym mowa w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 2137), odstępuje od ustalenia nienależnych kwot pomocy.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do nienależnych kwot pomocy z tytułu kary administracyjnej, o której mowa w art. 97 ust. 3 rozporządzenia nr 1306/2013, w przypadku gdy beneficjent pomocy, której warunkiem przyznania w pełnej wysokości jest spełnianie w ramach wzajemnej zgodności wymogów lub norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, nie podjął działań naprawczych.

Art. 45. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki lub tryb przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w ramach poszczególnych działań, poddziałań lub typów operacji objętych programem, a także przestrzenny zasięg wdrażania tych działań oraz poddziałań, w szczególności:
 - a) formę i tryb składania wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o płatność,
 - b) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność,
 - c) kryteria wyboru operacji – w przypadku operacji, w odniesieniu do których nie stosuje się wyjątku określonego w art. 49 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013,
 - d) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o przyznaniu pomocy – w przypadku działań i poddziałań, w ramach których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy,
 - e) działania lub poddziałania i przypadki, w których następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy albo nabywca gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części, albo przejmujący posiadanie gospodarstwa rolnego lub jego części może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce tego podmiotu, oraz warunki i tryb wstąpienia do tego postępowania,
 - f) działania lub poddziałania i przypadki, w których następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa rolnego lub jego części albo przedsiębiorstwa lub jego części, albo przejmującemu posiadanie gospodarstwa rolnego lub jego części jest przyznawana pomoc, oraz warunki i tryb przyznania tej pomocy– mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu, w szczególności przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy zgodnie z warunkami wynikającymi z programu, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych działań i poddziałań oraz konieczność ukierunkowania pomocy, w szczególności ze względu na szczególne potrzeby i warunki

zidentyfikowane zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c ppkt iv rozporządzenia nr 1305/2013 i wskazane w programie;

- 2) szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy technicznej, w tym tryb składania wniosków o przyznanie pomocy technicznej, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać te wnioski oraz umowa, na podstawie której przyznaje się tę pomoc, mając na względzie zapewnienie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy technicznej zgodnie z warunkami wynikającymi z programu, w tym uzależniając wysokość przyznawanej pomocy technicznej od efektywności wykonywania zadań związanych z przyznawaniem lub wypłatą pomocy.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić wysokość zmniejszeń kwot pomocy, o których mowa w art. 64 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1306/2013, mając na względzie kryteria określone w art. 64 ust. 5 rozporządzenia nr 1306/2013.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczące działań lub poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić kryteria wyboru operacji, mając na względzie art. 49 ust. 1 lub 3 rozporządzenia nr 1305/2013.

4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić wysokość zmniejszeń kwot pomocy technicznej, o których mowa w art. 64 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1306/2013, mając na względzie kryteria określone w art. 64 ust. 5 rozporządzenia nr 1306/2013.

Art. 46. 1. Poza kontrolami administracyjnymi, kontrolami na miejscu oraz kontrolami ex post, o których mowa w art. 52 rozporządzenia nr 809/2014:

- 1) podmiot wdrażający oraz instytucja zarządzająca mogą przeprowadzać kontrole podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i pomocy technicznej lub beneficjenta w celu sprawdzenia:
 - a) informacji przedstawionych we wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o przyznanie pomocy technicznej lub wniosku o płatność,
 - b) prawidłowości realizacji zadań objętych operacją,
 - c) dostarczenia towarów i usług objętych operacją,

- d) prawdziwości i kwalifikowalności wydatków poniesionych w ramach realizacji operacji oraz ich zgodności z prawem;
- 2) agencja płatnicza może przeprowadzać kontrole beneficjenta po wypłacie płatności ostatecznej z tytułu zrealizowania operacji w celu sprawdzenia wypełniania zobowiązań:
 - a) stanowiących warunek przyznania pomocy lub zobowiązań wynikających z umowy o przyznaniu pomocy – w przypadku działań i poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a–c i e, pkt 9, 11 lit. b oraz pkt 14 lit. b i c,
 - b) wynikających z umowy o przyznaniu pomocy technicznej.

2. Kontrole przeprowadzane na podstawie ust. 1:

- 1) pkt 1 są przeprowadzane na zasadach i w trybie określonych w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, dotyczących kontroli na miejscu;
- 2) pkt 2 są przeprowadzane na zasadach i w trybie określonych w przepisach rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia, dotyczących kontroli ex post, o których mowa w art. 52 rozporządzenia nr 809/2014.

Art. 46a. (uchylony)

Art. 47. 1. Czynności kontrolne w ramach:

- 1) kontroli na miejscu lub
 - 2) wizyt, o których mowa w art. 48 ust. 5 rozporządzenia nr 809/2014, lub
 - 3) kontroli ex post, o których mowa w art. 52 rozporządzenia nr 809/2014, lub
 - 4) kontroli przeprowadzanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 lub 2
- są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie do ich wykonywania wydane odpowiednio przez organ agencji płatniczej, właściwy organ podmiotu wdrażającego, właściwy organ instytucji pośredniczącej lub instytucję zarządzającą.

2. Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 1.

3. Imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsce i zakres oraz podstawę prawną ich wykonania.

4. Osoby wykonujące czynności kontrolne mają prawo do:

- 1) wstępu na grunty i do obiektów związanych z działalnością, której dotyczy pomoc albo pomoc techniczna;
- 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczenia tych dokumentów;
- 4) sporządzenia dokumentacji fotograficznej z przeprowadzonej kontroli;
- 5) pobrania próbek do badań.

5. Uprawnienia określone w ust. 4 przysługują osobom wykonującym czynności kontrolne również w odniesieniu do:

- 1) osób trzecich, o których mowa w art. 51 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 809/2014, w zakresie kontroli dokumentów handlowych, o których mowa w tym przepisie;
- 2) podmiotu, który zamierza zbyć własność gospodarstwa rolnego lub gruntu podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a, lub przenieść posiadanie tego gospodarstwa lub gruntu na taki podmiot;
- 3) osoby posiadającej gospodarstwo rolne, której domownik w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub małżonek ubiega się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. b;
- 4) osoby, której podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. e, zbył własność gospodarstwa rolnego.

Art. 48. Agencja płatnicza może powierzyć przeprowadzenie:

- 1) kontroli na miejscu – w przypadku poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a–c, oraz działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12,

2) wizyt, o których mowa w art. 48 ust. 5 rozporządzenia nr 809/2014 – w przypadku poddziałań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a i b – innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.

Art. 48a. 1. W przypadku gdy w ramach poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a, w zakresie rocznej premii, o której mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, oraz w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10–12, w wyniku ustaleń dokonanych w ramach kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu zostanie stwierdzone, że:

- 1) pomoc została przyznana w niewłaściwej wysokości i istnieje konieczność zmiany jej wysokości lub
- 2) istnieje konieczność dokonania zmniejszenia danej pomocy lub wykluczenia z pomocy, w tym wynikająca ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności, lub nałożenia pozostałych kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013

– organ, który wydał decyzję w sprawie o przyznanie tej pomocy, zmienia ją bez zgody strony, jeżeli pomoc ta nie została jeszcze wypłacona i nie upłynął termin jej wypłaty.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, postępowanie wszczyna się z urzędu.

Art. 49. W przypadku pomocy, której warunkiem przyznania w pełnej wysokości jest spełnianie w ramach wzajemnej zgodności wymogów lub norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia:

- 1) kontrole w zakresie spełniania wymogów lub norm przeprowadza Agencja oraz powiatowy lekarz weterynarii w zakresie, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 2) oceny wagi stwierdzonej niezgodności dokonuje się zgodnie z przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 3) ocena wagi stwierdzonej niezgodności ujęta w raporcie z czynności kontrolnych jest uwzględniana w postępowaniach w sprawach dotyczących

płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009;

- 4) karę administracyjną, o której mowa w art. 91 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, stosuje się zgodnie z przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Art. 50. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych,
- 2) określi warunki organizacyjne, kadrowe i techniczne, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym agencja płatnicza może powierzyć wykonywanie czynności kontrolnych,
- 3) może określić warunki i tryb przeprowadzania:
 - a) wizyt, o których mowa w art. 48 ust. 5 rozporządzenia nr 809/2014, lub
 - b) kontroli na miejscu, lub
 - c) kontroli ex post, o których mowa w art. 52 rozporządzenia nr 809/2014, lub
 - d) kontroli przeprowadzanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 lub 2

– mając na względzie możliwość zweryfikowania tożsamości osoby uprawnionej do wykonywania czynności kontrolnych i zakresu czynności kontrolnych, do którego taka osoba została upoważniona, oraz zapewnienie, aby czynności kontrolne były wykonywane jednolicie na terenie całego kraju w sposób określony w art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 809/2014.

Rozdział 7

Doradzanie podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy oraz beneficjentom

Art. 51. 1. Doradzać podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy i beneficjentom w zakresie określonym w art. 15:

- 1) ust. 4 rozporządzenia nr 1305/2013 mogą osoby fizyczne, które są wpisane na listę doradców rolniczych;
- 2) ust. 5 rozporządzenia nr 1305/2013 mogą osoby fizyczne, które są wpisane na listę doradców leśnych.

2. Doradzać podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10 i 11, i beneficjentom tych działań w zakresie sporządzania odpowiednio planu działalności rolnośrodowiskowej i planu działalności ekologicznej mogą osoby fizyczne, które są wpisane na listę doradców rolnośrodowiskowych.

3. Jeżeli w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10, wymagane jest sporządzenie dokumentacji przyrodniczej, stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego, doradzać w zakresie sporządzenia tej dokumentacji oraz planu działalności rolnośrodowiskowej w części sporządzanej na podstawie tej dokumentacji mogą osoby fizyczne, które są wpisane na listę ekspertów przyrodniczych.

4. Listy, o których mowa w ust. 1–3, są prowadzone przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie, zwanego dalej „CDR”, który umieszcza je na stronie internetowej CDR.

5. Na listy, o których mowa w ust. 1–3, wpisuje się osobę fizyczną, która spełnia następujące warunki:

- 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) ukończyła szkolenie z danego zakresu doradzania, przeprowadzone przez:
 - a) CDR – w przypadku doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych,
 - b) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej „Lasami Państwowymi” – w przypadku doradców leśnych – zwane dalej „szkoleniem”;
- 3) zdała egzamin z danego zakresu doradzania, przeprowadzony przez:
 - a) dyrektora CDR – w przypadku doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych,
 - b) Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – w przypadku doradców leśnych

– zwany dalej „egzaminem”;

4) posiada:

- a) wykształcenie wyższe rolnicze i co najmniej roczne doświadczenie w doradzaniu z zakresu rolnictwa – w przypadku doradców rolniczych i doradców rolnośrodowiskowych,
- b) wykształcenie średnie leśne, średnie branżowe leśne lub wyższe leśne i co najmniej roczne doświadczenie w doradzaniu z zakresu leśnictwa – w przypadku doradców leśnych,
- c) wykształcenie wyższe przyrodnicze – w przypadku ekspertów przyrodniczych.

5a. Osoba, która nie posiada co najmniej rocznego doświadczenia w doradzaniu z zakresu rolnictwa, może być wpisana na listy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub ust. 2, jeżeli w okresie 36 miesięcy od dnia wydania dyplomu ukończenia studiów wyższych, w ramach których zaliczyła zajęcia z doradztwa rolniczego lub doradztwa rolniczego i komunikacji społecznej, za które uzyskała co najmniej 5 pkt ECTS, złożyła wniosek o wpis na te listy.

6. Uznaje się, że osoba ubiegająca się o wpis na listę:

- 1) doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych posiada wykształcenie wyższe rolnicze, jeżeli ukończyła:
 - a) studia wyższe na kierunkach: rolnictwo, zootechnika, technika rolnicza i leśna, ogrodnictwo lub ekonomika rolnictwa lub
 - b) inny kierunek studiów wyższych lub studia podyplomowe, obejmujące przedmioty z dziedziny nauk rolniczych w wymiarze co najmniej 60 punktów ECTS;
- 2) ekspertów przyrodniczych posiada wykształcenie wyższe przyrodnicze, jeżeli ukończyła:
 - a) studia wyższe na kierunku biologia lub leśnictwo, lub
 - b) inny kierunek studiów wyższych lub studia podyplomowe, obejmujące przedmioty z dziedziny nauk biologicznych w wymiarze co najmniej 60 punktów ECTS;
- 3) doradców leśnych posiada wykształcenie:
 - a) wyższe leśne, jeżeli ukończyła:
 - studia wyższe na kierunku leśnictwo lub

- inny kierunek studiów wyższych lub studia podyplomowe, obejmujące przedmioty z dziedziny nauk leśnych w wymiarze co najmniej 60 punktów ECTS,
- b) średnie leśne, jeżeli ukończyła technikum leśne, lub średnie branżowe leśne, jeżeli ukończyła leśną branżową szkołę II stopnia.

7. Listy, o których mowa w ust. 1–3, zawierają następujące dane osób na nie wpisanych:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) miejsce zatrudnienia;
- 3) miejsce świadczenia usług doradczych;
- 4) dane kontaktowe.

8. Osoba wpisana na listę, o której mowa w ust. 1–3, niezwłocznie informuje dyrektora CDR o zmianie danych, o których mowa w ust. 7.

Art. 52. 1. Każdy ma równy dostęp do udziału w szkoleniu.

2. Udział w szkoleniu jest odpłatny albo nieodpłatny. W przypadku szkolenia odpłatnego, każdy uczestnik szkolenia ponosi takie same opłaty, a ich wysokość nie przekracza całkowitych kosztów związanych z przeprowadzaniem szkolenia w przeliczeniu na jednego uczestnika tego szkolenia.

3. Ogłoszenie o szkoleniu podaje się do publicznej wiadomości na stronie internetowej odpowiednio CDR albo Lasów Państwowych co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia tego szkolenia.

4. W ogłoszeniu o szkoleniu wskazuje się dzień rozpoczęcia szkolenia, czas jego trwania, program szkolenia, wysokość opłaty za udział w szkoleniu, jeżeli jest on odpłatny, oraz inne informacje dotyczące szkolenia, a także trzy terminy przeprowadzenia egzaminu z zakresu tego szkolenia w okresie 6 miesięcy od dnia zakończenia tego szkolenia.

5. Program szkolenia powinien obejmować co najmniej zapoznanie się z metodyką doradzania opracowaną przez:

- 1) CDR i zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi – w przypadku szkolenia doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych;

2) Lasy Państwowe i zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw środowiska – w przypadku szkolenia doradców leśnych.

6. Do egzaminu może przystąpić osoba, która ukończyła szkolenie w zakresie odpowiadającym zakresowi tego egzaminu.

7. W przypadku zmiany stanu wiedzy z danego zakresu doradzania przeprowadza się szkolenie uzupełniające. Osoba wpisana na listę, o której mowa w art. 51 ust. 1–3, jest obowiązana ukończyć szkolenie uzupełniające i zdać egzamin uzupełniający z zakresu tego szkolenia.

8. Do szkolenia uzupełniającego stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3 i 4, z tym że o terminie szkolenia uzupełniającego dodatkowo informuje osobę wpisaną na listę:

- 1) dyrektor CDR – w przypadku doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych,
- 2) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych – w przypadku doradców leśnych – co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia tego szkolenia.

9. Egzamin i egzamin uzupełniający przeprowadza się w formie pisemnej. Egzamin i egzamin uzupełniający mogą być przeprowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Art. 53. 1. Wpisu na listę, o której mowa w art. 51 ust. 1–3, dokonuje dyrektor CDR, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek osoby ubiegającej się o wpis.

2. Do wniosku o wpis na listę, o której mowa w art. 51 ust. 1–3, dołącza się oryginał albo kopię zaświadczenia o zdaniu egzaminu oraz inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków wpisu na tę listę albo ich kopie.

3. Osobę wpisaną na listę, o której mowa w art. 51 ust. 1–3, skreśla się z tej listy na jej żądanie lub w przypadku niezdania egzaminu uzupełniającego, lub skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 53a. 1. Doradca rolniczy może uzyskać specjalizację w zakresie:

- 1) rolnictwa ekologicznego,
- 2) przedsiębiorczości,
- 3) ekonomiki gospodarstwa rolnego

– jeżeli ukończył szkolenie w zakresie danej specjalizacji przeprowadzone przez CDR i zdał egzamin w zakresie danej specjalizacji przeprowadzony przez dyrektora CDR lub ukończył studia podyplomowe w zakresie danej specjalizacji.

2. Do szkolenia i egzaminu w zakresie danej specjalizacji stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 1–4, 5 pkt 1 oraz ust. 6 i 9.

3. W przypadku zmiany stanu wiedzy w zakresie danej specjalizacji przeprowadza się szkolenie uzupełniające. Doradca rolniczy, który uzyskał daną specjalizację, jest obowiązany ukończyć szkolenie uzupełniające i zdać egzamin uzupełniający z zakresu tego szkolenia.

4. Do szkolenia uzupełniającego i egzaminu uzupełniającego w zakresie danej specjalizacji stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 3 i 4, z tym że o terminie szkolenia uzupełniającego dyrektor CDR dodatkowo informuje doradcę rolniczego, który uzyskał daną specjalizację, co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia tego szkolenia.

5. Informacja o specjalizacji jest ujawniana na liście doradców rolniczych wśród danych doradcy rolniczego, który uzyskał specjalizację.

6. Ujawnienia informacji o uzyskanej specjalizacji dokonuje dyrektor CDR, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek doradcy rolniczego, który ją uzyskał.

7. Informację o specjalizacji danego doradcy rolniczego skreśla się z listy doradców rolniczych na żądanie tego doradcy lub w przypadku niezdania egzaminu uzupełniającego w zakresie danej specjalizacji.

Art. 54. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania szkoleń i szkoleń uzupełniających oraz przeprowadzania egzaminów i egzaminów uzupełniających, mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości doradztwa w zakresie, o którym mowa w art. 15 ust. 4 i 5 rozporządzenia nr 1305/2013 oraz jednolitych standardów świadczenia usług doradczych w tym zakresie.

Rozdział 8

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

Art. 55. 1. Funkcjonowanie krajowej sieci obszarów wiejskich, o której mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013, zwanej dalej „KSOW”, zapewniają:

- 1) instytucja zarządzająca – jako jednostka centralna;
- 2) samorządy województw – jako jednostki regionalne;
- 3) wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego – jako jednostki realizujące w poszczególnych województwach zadania KSOW, o których mowa w art. 54 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 1305/2013, wykonywane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadania polegające na współpracy w ramach sieci EPI, o której mowa w art. 53 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013;
- 4) CDR – jako jednostka koordynująca realizację zadań KSOW, o których mowa w art. 54 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 1305/2013, wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadań polegających na współpracy w ramach sieci EPI, o której mowa w art. 53 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013.

2. Do zadań jednostki centralnej należy zapewnienie funkcjonowania KSOW na poziomie krajowym, w szczególności przez:

- 1) identyfikację podmiotów współpracujących w ramach KSOW, zwanych dalej „partnerami KSOW”;
- 2) opracowanie planu działania i dwuletnich planów operacyjnych oraz ich zmian we współpracy z jednostkami wymienionymi w ust. 1 pkt 2–4, podmiotami wdrażającymi i agencją płatniczą;
- 3) realizację planu działania na poziomie krajowym na podstawie dwuletnich planów operacyjnych.

2a. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 2 pkt 2, jednostki wymienione w ust. 1 pkt 2–4, podmioty wdrażające i agencja płatnicza zgłaszają jednostce centralnej propozycje:

- 1) działań do planu działania oraz jego zmian;
- 2) operacji, które zamierzają realizować w ramach dwuletniego planu operacyjnego, oraz jego zmian.

2b. Propozycje, o których mowa w ust. 2a, zgłoszone przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, są przekazywane jednostce centralnej za pośrednictwem CDR po ich zaakceptowaniu przez CDR.

2c. Jednostka centralna uwzględnia propozycje, o których mowa w ust. 2a:

- 1) w planie działania, jeżeli są zgodne z przepisami prawa i programem;

- 2) w dwuletnim planie operacyjnym, jeżeli są zgodne z przepisami prawa, programem i planem działania.

2d. Jednostka centralna może również:

- 1) zgłosić uwagi do propozycji, o których mowa w ust. 2a, a jednostki wymienione w ust. 1 pkt 2 i 4, podmioty wdrażające i agencja płatnicza są obowiązane poprawić te propozycje i przekazać je niezwłocznie jednostce centralnej;
- 2) wezwać jednostki wymienione w ust. 1 pkt 2 i 4, podmioty wdrażające i agencję płatniczą do wyjaśnień odnośnie do zgłoszonych propozycji, a te jednostki, podmioty i agencja płatnicza są obowiązane przedstawić niezwłocznie wyjaśnienia w tym zakresie.

3. Do zadań jednostki regionalnej należy zapewnienie funkcjonowania KSOW w województwie, w szczególności przez:

- 1) identyfikację partnerów KSOW w województwie;
- 2) realizację planu działania w zakresie dotyczącym województwa na podstawie dwuletnich planów operacyjnych.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może upoważnić, w drodze rozporządzenia, jednostkę sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej, mając na względzie określone w programie zasoby i doświadczenie, jakie powinien posiadać podmiot pełniący funkcję jednostki centralnej oraz konieczność zapewnienia realizacji co najmniej działań wymienionych w art. 54 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013.

5. W przypadku upoważnienia:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej, realizacja jej zadań jest finansowana ze środków publicznych na wyprzedzające finansowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi finansowania wspólnej polityki rolnej.
- 2) (uchylony)

5a. W przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej:

- 1) zadanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, w zakresie dotyczącym operacji instytucji zarządzającej, oraz zadania określone w ust. 2c i 2d wykonuje instytucja zarządzająca;

- 2) upoważniona jednostka:
 - a) działa w imieniu własnym i na rzecz instytucji zarządzającej,
 - b) ponosi koszty związane z pełnieniem tej funkcji zgodnie z art. 43a ust. 1; do ponoszenia tych kosztów stosuje się przepisy art. 43a ust. 2–5e oraz przepisy wydane na podstawie art. 43a ust. 6.

5b. (uchylony)

6. Zadania jednostki regionalnej mogą być wykonywane przez podmiot, któremu samorząd województwa powierzył wykonywanie tych zadań na podstawie umowy.

Art. 56. 1. Instytucja zarządzająca sprawuje nadzór nad jednostkami, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 2–4, oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań KSOW pod względem wykonywania tych zadań zgodnie z przepisami prawa, programem i planem działania.

2. Instytucja zarządzająca, w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności:

- 1) wydawać wytyczne i polecenia;
- 2) żądać przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów;
- 3) przeprowadzać kontrole, stosując odpowiednio przepisy o kontroli w administracji rządowej określające zasady i tryb przeprowadzania kontroli.

3. W przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej, instytucja zarządzająca sprawuje nadzór, o którym mowa w ust. 1, również nad tą jednostką, z tym że kontrole, o których mowa w ust. 2 pkt 3, w zakresie realizacji planu działania pod względem jego realizacji zgodnie z przepisami prawa, programem i tym planem przeprowadza ta jednostka.

4. W przypadku powierzenia zadań jednostki regionalnej na podstawie art. 55 ust. 6, instytucja zarządzająca sprawuje nadzór, o którym mowa w ust. 1, również nad podmiotem, któremu powierzono te zadania.

5. Wytyczne i polecenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być skierowane wyłącznie do podmiotów, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji wykonywanych przez nie zadań.

6. Wytyczne i polecenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wiążą podmioty, do których są skierowane, i nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy

o wybór podmiotu realizującego operację w ramach dwuletniego planu operacyjnego.

Art. 57. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi powołuje, w drodze zarządzenia, organ pomocniczy w zakresie funkcjonowania KSOW, w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek regionalnych oraz podmiotów działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na poziomie krajowym.

2. Zarząd województwa powołuje, w drodze uchwały, organ opiniodawczo-doradczy w zakresie funkcjonowania KSOW w województwie, w skład którego wchodzi przedstawiciele podmiotów działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich z danego województwa.

3. Do zadań organu, o którym mowa w ust. 1, należy:

- 1) akceptacja planu działania, dwuletnich planów operacyjnych oraz ich zmian;
- 2) opiniowanie sprawozdań i informacji, sporządzanych na podstawie planu działania, w ramach okresowego przeglądu realizacji tego planu i dwuletnich planów operacyjnych, w tym wydawanie rekomendacji w sprawie ich zmian;
- 3) zapewnienie wymiany wiedzy tematycznej, analitycznej i ułatwianie współpracy pomiędzy partnerami KSOW przez możliwość tworzenia grup tematycznych na poziomie krajowym.

4. Do zadań organu, o którym mowa w ust. 2, należy:

- 1) opiniowanie propozycji do planu działania KSOW, propozycji zmian do tego planu oraz dwuletnich planów operacyjnych i ich zmian, na poziomie województwa;
- 2) opiniowanie sprawozdań i informacji, sporządzanych na podstawie planu działania, w ramach okresowego przeglądu realizacji tego planu i dwuletnich planów operacyjnych, w tym wydawanie rekomendacji w sprawie ich zmian, na poziomie województwa;
- 3) zapewnienie wymiany wiedzy tematycznej, analitycznej i ułatwianie współpracy pomiędzy partnerami KSOW przez możliwość tworzenia grup tematycznych na poziomie województwa.

5. Jednostka centralna przekazuje organowi, o którym mowa w ust. 1, plan działania, dwuletni plan operacyjny oraz ich zmiany, wyznaczając termin ich akceptacji, nie krótszy niż 14 dni.

6. Organ, o którym mowa w ust. 1, może w wyznaczonym terminie zaakceptować, w drodze uchwały, plan działania, dwuletni plan operacyjny oraz ich zmiany albo zgłosić uzasadnione uwagi.

7. W przypadku otrzymania uwag, o których mowa w ust. 6, jednostka centralna uzgadnia z organem, o którym mowa w ust. 1, ostateczny zakres i treść planu działania, dwuletniego planu operacyjnego oraz ich zmian.

8. Niezwłocznie po uzgodnieniu, o którym mowa w ust. 7, lecz nie później niż w terminie 14 dni od dnia tego uzgodnienia, organ, o którym mowa w ust. 1, akceptuje, w drodze uchwały, plan działania, dwuletni plan operacyjny oraz ich zmiany.

Art. 57a. Poza jednostkami wymienionymi w art. 55 ust. 1 oraz – w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej – instytucją zarządzającą, operacje w ramach dwuletniego planu operacyjnego realizują:

- 1) podmioty wdrażające i agencja płatnicza w zakresie realizacji planu komunikacyjnego, o którym mowa w art. 54 ust. 3 lit. b ppkt vi rozporządzenia nr 1305/2013;
- 2) partnerzy KSOW, których operacje zostały wybrane w drodze konkursu ogłoszonego przez jednostkę centralną, a w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej – instytucję zarządzającą.

Art. 57b. Operacja partnera KSOW jest wybierana:

- 1) spośród operacji:
 - a) które są zgodne z co najmniej jednym celem określonym w art. 54 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013 lub w planie działania,
 - b) których zakres mieści się w zakresie jednego z działań określonych w art. 54 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013 lub w planie działania oraz
 - c) które spełniają szczegółowe warunki wyboru operacji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 58;
- 2) przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji;
- 3) do wysokości limitu środków przewidzianych na realizację operacji w ramach konkursu.

Art. 57c. 1. Wyboru operacji partnera KSOW oraz stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji dokonuje:

- 1) jednostka centralna – w przypadku operacji realizowanej na poziomie krajowym;
- 2) jednostka regionalna – w przypadku operacji realizowanej w zakresie dotyczącym województwa;
- 3) CDR – w przypadku operacji realizowanej w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

2. (uchylony)

3. Wyboru operacji, o której mowa w ust. 1 pkt 3, która ma być realizowana w województwie, dokonuje CDR po uprzednim stwierdzeniu spełnienia warunków wyboru operacji przez właściwy wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego.

Art. 57d. 1. Wybór operacji partnera KSOW następuje na jego wniosek złożony do jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji, a w przypadku, o którym mowa w art. 57c:

- 1) (uchylony)
- 2) ust. 3 – do właściwego wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego.

2. Wniosek o wybór operacji składa się w terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w art. 57a pkt 2, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez jednostkę centralną, a w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej – instytucję zarządzającą.

3. Wniosek o wybór operacji zawiera dane niezbędne do dokonania tego wyboru, w tym imię, nazwisko i adres albo nazwę, siedzibę i adres partnera KSOW, szczegółowy opis planowanej operacji, uzasadnienie potrzeby jej realizacji oraz przewidywane efekty jej realizacji.

4. Jeżeli wniosek o wybór operacji nie został złożony przez partnera KSOW w terminie lub nie zawiera adresu partnera KSOW i nie można ustalić tego adresu na podstawie posiadanych danych, jednostka właściwa do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji pozostawia wniosek bez rozpatrzenia.

5. Jeżeli wniosek o wybór operacji nie spełnia innych niż określone w ust. 4 wymagań, jednostka właściwa do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru

operacji wzywa partnera KSOW do uzupełnienia braków w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

6. W przypadku pozostawienia wniosku o wybór operacji bez rozpatrzenia, operacja, której dotyczy ten wniosek, nie podlega ocenie pod względem spełniania warunków i kryteriów wyboru operacji.

7. Jeżeli nie są spełnione warunki wyboru operacji, jednostka właściwa do stwierdzenia spełnienia tych warunków informuje partnera KSOW, w formie pisemnej, o niespełnieniu warunków wyboru operacji, wskazując, które z warunków nie zostały spełnione oraz uzasadnienie tego stwierdzenia.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, partnerowi KSOW przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

9. Jeżeli są spełnione warunki wyboru operacji, operacja podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji.

10. W przypadku, o którym mowa w art. 57c ust. 3, jeżeli podczas dokonywania oceny operacji pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji stwierdzi, że wniosek o wybór operacji nie został złożony przez partnera KSOW w terminie lub nie spełnia innych wymagań, zwraca ten wniosek jednostce właściwej do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji, wskazując sposób załatwienia sprawy.

11. W przypadku, o którym mowa w art. 57c ust. 3, jeżeli spełnienie warunków wyboru operacji nie stanowiło przedmiotu rozstrzygnięcia zawartego w prawomocnym wyroku sądu administracyjnego, a podczas dokonywania oceny operacji pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji stwierdzi, że nie są spełnione te warunki, zwraca wniosek o wybór operacji jednostce właściwej do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji, wskazując sposób załatwienia sprawy.

12. W przypadkach, o których mowa w ust. 10 i 11, wskazania jednostki właściwej do dokonania wyboru operacji co do sposobu załatwienia sprawy wiążą jednostkę właściwą do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji.

Art. 57e. 1. Po dokonaniu oceny operacji partnera KSOW pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji:

- 1) ogłasza listę ocenionych operacji zawierającą co najmniej liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne operacje oraz wskazanie, które z nich zostały wybrane;
- 2) informuje, w formie pisemnej, partnera KSOW o wyniku wyboru operacji, wskazując liczbę punktów otrzymanych przez operację w ramach oceny poszczególnych kryteriów wyboru operacji oraz uzasadnienie tej oceny.

2. W przypadku negatywnej oceny operacji pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji, partnerowi KSOW przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

3. Negatywną oceną operacji pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji jest ocena, w wyniku której:

- 1) operacja nie uzyskała wymaganej liczby punktów, na skutek czego nie może być wybrana;
- 2) operacja uzyskała wymaganą liczbę punktów, ale nie mieści się w limicie, o którym mowa w art. 57b pkt 3.

4. W przypadku gdy operacja nie mieści się w limicie, o którym mowa w art. 57b pkt 3, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki skorzystania z prawa, o którym mowa w ust. 2.

Art. 57f. Do postępowań w sprawach dotyczących wyboru operacji partnerów KSOW nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Przepisy art. 27 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 57g. 1. Jednostka, która wybrała operację partnera KSOW, zawiera z nim umowę na realizację tej operacji, określającą co najmniej:

- 1) przedmiot operacji i termin jej realizacji;
- 2) szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy operacji oraz sposób jej realizacji;

- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji;
- 4) cel operacji oraz wskaźniki jego osiągnięcia;
- 5) zobowiązania do poddania się kontrolom prowadzonym przez tę jednostkę, agencję płatniczą oraz przedstawicieli Komisji Europejskiej i innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli;
- 6) warunki i tryb wypłaty środków finansowych z tytułu realizacji operacji;
- 7) warunki i tryb zwrotu środków finansowych otrzymanych z tytułu realizacji operacji;
- 8) warunki jej rozwiązania.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 57c:

- 1) (uchylony)
- 2) ust. 3, umowę na realizację operacji z partnerem KSOW zawiera właściwy wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego.

3. Umowę na realizację operacji z partnerem KSOW zawiera się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez jednostkę centralną, a w przypadku upoważnienia jednostki sektora finansów publicznych do pełnienia funkcji jednostki centralnej – przez instytucję zarządzającą.

Art. 57h. 1. Partner KSOW ponosi koszty na realizację operacji w ramach dwuletniego planu operacyjnego zgodnie z art. 43a ust. 1.

2. Do ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43a ust. 2–5e oraz przepisy wydane na podstawie art. 43a ust. 6.

Art. 58. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb opracowywania i zmiany planu działania, a także jego zakres i sposób jego realizacji,
- 2) tryb opracowywania i zmiany dwuletniego planu operacyjnego, a także jego zakres,
- 3) szczegółowy zakres zadań jednostki centralnej, jednostek regionalnych, CDR i wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego w zakresie funkcjonowania KSOW oraz sposób ich wykonywania,
- 4) szczegółowe warunki, kryteria i tryb wyboru operacji partnerów KSOW

– mając na względzie zapewnienie funkcjonowania KSOW zgodnie z programem, w tym przygotowanie planu działania i dwuletnich planów operacyjnych oraz ich zmian, uwzględniając w planie działania i dwuletnich planach operacyjnych elementy, o których mowa w art. 54 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 1305/2013, oraz zapewnienie realizacji partnerstwa, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia nr 1303/2013, będącego zgodnie z art. 54 ust. 1 rozporządzenia nr 1305/2013 częścią KSOW.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 59–67. (pominięte)

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 68. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 67 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 67 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 69. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub o ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, należy przez to rozumieć odpowiednio przepisy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 lub ustawę z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

Art. 70. Plan, o którym mowa w art. 5 ust. 7, na 2015 r. instytucja zarządzająca opracowuje i przekazuje Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 71. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były wpisane na listy prowadzone na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 65, uznaje się z tym dniem za wpisane również na odpowiednią listę, o której mowa w art. 51 ust. 1–3.

2. Dyrektor CDR umieszcza listy, o których mowa w art. 51 ust. 1–3, zawierające dane osób, o których mowa w ust. 1, na stronie internetowej CDR niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 72. W przypadku określonym w art. 42 ust. 1 do rozporządzenia nr 640/2014:

- 1) kontrole w zakresie spełniania wymogów lub norm, o których mowa w tytule VI rozporządzenia nr 1306/2013 oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia przeprowadza Agencja oraz powiatowy lekarz weterynarii w zakresie, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 2) oceny wagi stwierdzonej niezgodności dokonuje się zgodnie z przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 3) ocena wagi stwierdzonej niezgodności ujęta w raporcie z czynności kontrolnych jest uwzględniana w postępowaniach w sprawach dotyczących płatności, o których mowa w art. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009;
- 4) karę administracyjną, o której mowa w art. 91 ust. 1 rozporządzenia nr 1306/2013, stosuje się zgodnie z przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Art. 73. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 marca 2015 r.